

JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS POSĖDIS

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2016 m. kovo 31 d. Nr. *6V-02-(1.2)*

Posėdis įvyko: 2016-03-31 15 val.

Posėdžio pirmininkas: Mantas Zakarka

Posėdžio sekretorė: Lina Batulevičienė

DALYVAVO:

Mantas Zakarka (LiJOT atstovas, JRT pirmininkas), Gintarė Janulaitytė (LR krašto apsaugos ministerija), Milda Kuraitė (Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovė), Justas Pankauskas (Ministro Pirmininko patarėjas), Aistis Ramanauskas (Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovas), Konstantinas Rečkovas (LiJOT), Benas Cechanavičius (LiJOT), Jolanta Sakalauskiene (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Jaunimo skyriaus vedėja), Tomas Pūtys (LR švietimo mokslo ministerijos neformalaus švietimo skyriaus vedėjas).

SVEČIAI:

Valdas Maksvytis (Jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorius Lietuvoje, Darbo departamento Darbo rinkos skyriaus vyr. specialistas)

Vydūnas Trapinskas (Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius)

Juozas Meldžiukas (Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus pavaduotojas)

Kvorumas yra. Dalyvių sąrašas pridedamas prie šio protokolo (Priedas Nr. 1).

DARBOTVARKĖ:

1. Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.
2. Praėjusio JRT posėdžio protokolo tvirtinimas.
3. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Lietuvoje rezultatų pristatymas.
4. Jaunimo politikos pagrindų įstatymo keitimo įstatymo pristatymas.
5. JRD prie SADM veiklos plano svarstymas, galimų pasiūlymų veikloms teikimas.
6. Tolesnių JRT veiksmų ir pasiūlymų svarstymas dėl SAM rengiamo alkoholio vartojimo mažinimo priemonių plano.
7. Kiti, nenumatyti klausimai.

1. SVARSTYTA: Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas. Pasiūlymas įtraukti į darbotvarkę JRT pirmininko pavaduotojo skyrimo klausimą.

NUTARTA:

1. Posėdžio darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.
2. SVARSTYTA: Praėjusio JRT posėdžio protokolo tvirtinimas.
NUTARTA:
2. Praėjusio JRT posėdžio protokolui pritarta bendru sutarimu.
3. SVARSTYTA: Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo Lietuvoje rezultatų pristatymas.

V. Maksvytis (Jaunimo Garantijų iniciatyvos koordinatorius Lietuvoje, Darbo departamento Darbo rinkos skyriaus vyr. specialistas) pristato Jaunimo garantijų (toliau – JG) iniciatyvos įgyvendinimo Lietuvoje rezultatus. Statistikos departamento duomenimis Lietuvoje 2015 m. dirbo apie 1,300 mln gyventojų, jaunimo iki 25 metų – apie 105 tūkst. Lyginant su 2014 metais, jaunimo bendras užimtumo lygis 5 proc. mažesnis. Statistikos departamento duomenimis, 245 tūkst. arba 66 proc. gyventojų iki 24 metų yra ekonomiškai neaktyvūs. Nedirbantys, nesimokantys ir mokymuose nedalyvaujantys jauni žmonės (toliau – NEET) apie 19 tūkst. Didžiausias nedarbo lygis buvo pasiektas 2010 m. V. Maksvytis pažymi, kad Lietuvai iššūkis - ilgalaikis nedarbo mažinimas. Pagrindinė mintis – jaunimo situacija gerėja, bet judėti į priekį reikia, ir didžiausias lūkestis ir viltis, kad jaunimo garantijos išliks prioritetine sritimi. Teritorinėse darbo biržose nuo 2012 metų besiregistruojančių kas metus sumažėja 8,5 proc. 2015 m. 34 proc. visų bedarbių kas trečias bedarbis buvo jaunuolis. Absolventų registracija mažėja. Apie 30 proc. visų registruotų jaunų bedarbių pakartotinai vėl registruojasi per vienerius metus Darbo biržoje ir dirba terminuotus darbus. 30 tūkst jaunų bedarbių arba kas 5 bedarbis yra jaunas. Apie 40 proc. jaunų bedarbių yra nekvalifikuoti, t.y. baigę tik vidurinę mokyklą ir neįgiję profesijos. Apie 33 proc neturi jokios darbo patirties. 2016 m. kovo 1 d. duomenimis merginų bedarbių yra daugiau nei vaikinių bedarbių. Rinka iš esmės atsigaua, vaikinai įsidarbina statybų sektoriuje, merginos daugiau eina į lengvesnius darbus, pvz. biudžetines įstaigas. Lietuvoje egzistuoja teritorinis nedarbo lygis. Didžiausio nedarbo teritorijos, kur nedarbas siekia 10 proc. – Kalvarija, Akmenė, Lazdijai, Zarasai, mažiausias nedarbas nuo 2 iki 4 proc. – Elektrėnai, Kaišiadorys, Trakai, Kauno raj, Rietavas, Širvintos, Kretinga. Jaunų bedarbių įdarbinimas teritorinės darbo biržos 2015 m., kaip ir 2014 m., 85 proc. Kas 5 registruotas jaunas bedarbis. Jaunimo užimtumo programos siekė 22 milijardus eurų. Programos buvo vykdomos iš užimtumo fondo. JG kontekste jaunų bedarbių pasiūlymus įsidarbinti per 4 mėnesius 2015 pavyko pasiekti apie 61 proc. Jaunam, nekvalifikuotam žmogui yra suteikiamas amatas. Ministerija planuoja aktyvias darbo rinkos kompleksines priemones – jaunam žmogui įgyti profesiją, gauti darbo vietą įmonėje, o darbdavys gaus papildomas finansines paskatas. Jaunimo Reikalų Departamento (toliau – JRD) duomenimis Lietuvoje plečiasi jaunimo erdvių ir centrų tinklas – dabar veikia 31 atviras jaunimo centras ir 171 erdvė. 2015 m. 38 centrai finansuoti AJC identifikavo 1.1 tūkst. neaktyvių NEET, iš kurių 32,6 proc. integravosi į darbo rinką, švietimo sistemą ar užsiregistravo darbo biržoje. JRD vykdo naujo projekto „Atrask save“ veiklas, kuriose keliamas uždavinys surasti jaunus žmones, kurie nesiregistruoja darbo biržoje. Kovo mėnesio duomenimis jau dalyvauja 204 neaktyvūs NEET iš 41 savivaldybės. Teritorinės darbo biržos pastaruosius kelerius metus vykdo jaunimo darbo centrų plėtrą. Padaliniai atsakingi už jaunimo informavimą, konsultavimą, informacinius renginius. 2016 m. sausio 1 d. šalyje veikė 37 jaunimo darbo centrai. Ten kur nebus centrų, bus išvažiuojamieji renginiai, konsultacijos. Jaunimo darbo centrai suorganizavo beveik 6000 renginių, kuriuose dalyvavo apie 80 tūkst jaunimo. Apklausė 2500 lankytojų, kur prašė įvertinti patrauklumą, paslaugų kokybę. Paslaugas vertina labai gerai apie 61 proc., 2 proc. vertina blogai. Jaunimui aktualiausia individualios konsultacijos, užsiėmimai, pagalba rengiant gyvenimo aprašymą (CV), motyvacinį laišką, bei kaip pasirinkti profesiją. 2016 m. planuojama užbaigti Jaunimo darbo centrų plėtrą, įsteigiant 8 naujus centrus ir suformuojant 45 jaunimo darbo centrų tinklą.

G. Janulaitytė domėjosi, kiek jaunimo apsilanko esančiuose jaunimo centruose.

V. Maksvytis atsakė, kad registracija nėra privaloma, todėl tikslaus skaičiaus nėra. Tie patys asmenys gali lankytis ir po kelis kartus vykstančiuose renginiuose. Jaunimo centrai veikia nuo 1999 metų. Taip pat V. Maksvytis pastebi, kad jaunimo užimtumo lėšomis finansuojami projektai „Atrask save“ ir „Naujas startas“ tai naujas pokytis jaunimo sistemoje. Kuriama nauja sistema, bandoma įtraukti 57 jaunimo organizacijų tinklą. Siekiama paslaugas individualizuoti, atliepiant jauno žmogaus poreikius, teikiamos naujos paslaugos – praktikos atlikimas įmonėse iki 20 dienų, vizitai į įmones, susitikimai su darbdaviais. JRD tęsia savanorystės veiklas, su jaunimu bendrauja psichologai, vykdomos neformalaus ugdymo veiklos. Tam tikrą pokytį turėtų duoti Jaunimo politikos pagrindų įstatymo priėmimas,

socialinio modelio paketas, kurio dalis yra naujo užimtumo įstatymas – pameistrystė ir stažuotė (to nebuvo). Silpnybės – Lietuvos darbo birža vis dar vėluoja pradėti veiklas, planuojama tik nuo 2016 birželio, nes užsitęsę viešųjų pirkimų procedūros. JRD susiduria su administracinių duomenų nebuvimu apie neaktyvius NEET savivaldybėse. Šią spragą bando taisyti jaunimo reikalų koordinatoriai. Šiais metais yra prioritetas sukurti neaktyvių NEET „gaudyklę“, kur matysis duomenys, koordinatoriai turės priėjimą prie konkrečių asmens duomenų. Grėsmės – vietos institucijos nenoriai bendradarbiauja, nėra kompleksinio požiūrio, kai kuriuose regionuose nėra laisvų darbo vietų. Tikslas 2016 m. būtų didinti žinomumą apie JG jaunimo ir visuomenės tarpe. Kuriam interneto svetainė, ministerija su pramoninkų konfederacija laimėjo specifinį EK projektą, taip pat kuriama strategija, kaip pasiekti NEET, joje dalyvaus 11 socialinių partnerių. Baigta kurti JG stebėsenos sistema, tobulinimas teisinis reglamentavimas, siekiama atnaujinti JG įgyvendinimo planą ir tvarkos aprašą. Svarbūs dokumentai kuriuose numatyti konkretūs rodikliai – LR Vyriausybės 2016 metų veiklos prioritetai - Identifikuoti 3,5 tūkst. darbo biržoje neregistruotų nedirbančių, nesimokančių ir mokymuose nedalyvaujančių jaunuolių ir suteikti jiems aktyvumo ir motyvavimo paslaugas Jaunimo garantijų iniciatyvos projekte „Atrask save“. Užimtumo didinimo 2014 – 2020 m. programos įgyvendinimo tarpinstituciniame veiklos plane numatytas Jaunimo užimtumo iniciatyvos lėšomis finansuojamų projektų dalyvių skaičius 2016 m. – 14 tūkst. Kitos priemonės - verslumo skatinimas jaunų žmonių tarpe. Praėjusio finansinio laikotarpio duomenimis jaunimas sukūrė daugiau nei 1300 naujų darbo vietų.

J. Pankauskas – nuliūdino išsilavinimo duomenys. Besikreipiantys yra 8.9 proc su pradiniu išsilavinimu. Vaikas iki 9 metų amžiaus, kuris neturi jokių socialinių įgūdžių. Klausimas dėl neįgalaus jaunimo, ar pakliūna į šią statistiką? Tarkime, turintiems judėjimo negalią. Jie gali dirbti, tik reikia pritaikyti.

V. Maksvytis - JG plane nėra priemonių neįgaliesiems. Lietuvos darbo birža vykdo projektą neįgaliesiems žmonėms, kur teikiama profesinės reabilitacijos priemonės. Yra atskiras ministerijos departamentas, kuris užsiima neįgalųjų klausimais.

T. Pūtys – įdomu būtų pažiūrėti koreliaciją. Kiek įgijusių išsilavinimą patenka į aktyvią darbo rinką?

A. Ramanauskas - nustebino 30 proc jaunimo grįžtančio į darbo biržą. Tai tikrai ženklus skaičius. Kokie veiksniai nulemia jų grįžimą?

V. Maksvytis – jaunimas susiduria su sunkumais darbo rinkoje, dirba nekvalifikuotus darbus, kur mokamas minimalus atlyginimas, jauni žmonės nėra pakantūs tokioms sąlygoms. Taip pat ir išoriniai veiksniai. Darbo birža dirba su darbdaviais mokančiais minimalų atlyginimą. Vyksta diskusijos, trišalės tarybos. Apskritai darbo rinka priklauso nuo ekonominės situacijos. Tai ekonomikos atspindys, ne vienos Darbo biržos pajėgoms išspręsti. Partnerystės principu į jaunimo nedarbą turi įsitraukti visi – mokyklos, darbdaviai, jaunimo organizacijos, ministerijos - ir spręsti kompleksiskai. Darbo birža darbo vietų nekuria, ji siūlo, kas yra rinkoje ir jaunam žmogui padeda.

G. Janulaitytė – ar jaunimo nedarbo lygis susijęs su savivaldybės dydžiu (didžiausias nedarbo lygis - Šilutė, Marijampolė, Zarasai)?

V. Maksvytis – duomenų neturiu, Lietuvos pakrašty esančiose savivaldybėse gali būti neoficiali veikla, kontrabanda.

M. Zakarka – rekomendacijose punktai – užmegzti ryšį su socialiniais partneriais, didinti bendradarbiavimą, ar ruošiatės didinti?

V. Maksvytis – JRD su savo partneriais kuria naują sistemą, t.y. neilgalaikės suformuotos tradicijos. Viena iš rekomendacijų – stiprinti JG koordinatorių tinklą.

J. Meldžiukas – JRD kuria sistemą užtikrinti ilgalaikės veiklas jaunimui, net ir kai pasibaigs projektas („Atrask save“).

A. Ramanauskas – įspūdingi skaičiai – 80 tūkstančių žmonių įtrauktų per atvirus jaunimų darbo centrus. Kaip bendradarbiauja atviros jaunimo erdvės ir centrai, kokie skaičiai, kas ir kiek gauna finansavimą?

V. Maksvytis - Centrai iš bendrų asignavimų, t.y. konkrečios lėšos. Vienas skyrius – vienas darbuotojas, kuris specializuojasi darbu su jaunimu, antras – bendradarbiavimas vyksta vietos lygiu. Konkrečių skaičių neturiu.

G. Janulaitytė – pasiūlymas – prie Alytaus, Tauragės yra didelis nedarbas, tose vietose yra keli Lietuvos kariuomenės batalionai – jaunas žmogus gali save ten išbandyti.

V. Maksvytis - Jaunimo darbo centruose bendradarbiaujame su kariškiais, jie pristato profesines galimybes, tačiau jaunuoliams dažnai trūksta motyvacijos.

3. NUTARTA Atnaujinamam priemonių planui Jaunimo Reikalų Taryba gaus kvietimą, raštą į susitikimą, kur turės galimybę teikti pasiūlymus priemonių planui.

Jaunimo garantijų rezultatai ir planai (skaidrės) pridedami prie protokolo (Priedas Nr. 2).

4. SVARSTYTA: Jaunimo politikos pagrindų įstatymo keitimo įstatymo pristatymas.

J. Sakalauskiene – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos jaunimo skyrius vedėja. Atsakinga už įstatymo rengimą. Norėčiau paminėti, kad buvo parengtas projektas, tam reikėjo atlikti giluminį jaunimo politikos (toliau – JP) įvertinimą, 2014 metais. Giluminis JP įvertinimas, pateiktas Vyriausybei svarstyti rugpjūčio 6 d. Vyriausybė pritarė. Pristatysiu esminius pokyčius. Išlieka įstatymo paskirtis, reglamentavimas, įvedame naujos sąvokos. Pagrindinis teisėkūros tikslas - aprašyti darbą su jaunimu, įteisinti atviras jaunimo erdves, organizacijas, nurodant konkrečias veiklas. Išlieka principai. Išplečiamas ties 4 str. esančia 4 sritimi. JP yra tarpsektorinė ir horizontali. Iš jaunimo skyriaus perspektyvų, norint įgyvendinti JP, tai reikia daryti tikslingai, visos institucijos turi prisidėti prie jaunimo politikos. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija prisideda prie JP formavimo. Dėl JP kryptingo įgyvendinimo šiek tiek trūksta bendradarbiavimo su Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Ūkio ministerija. Psichinė sveikata, savižudybių prevencija – jie svarbūs ir ties tuo reikia dirbti kelioms ministerijoms. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nedirba su pasekmėmis, NEET atsiranda iš kažkokių priemonių nebuvimo, todėl dar kartą norėčiau pabrėžti, kad būtų tobulintinas bendradarbiavimas ir su Ūkio ministerija.

5 str. jaunimo politiką formuojančios institucijos. Vertiname visą JP lauką. Veikia visos reikalingos institucijos ir tik reikia teisiškai apibrėžti.

7 st. kalba apie savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorių (60 jaunimo koordinatorių etatų yra finansuojama). Koordinatoriaus darbas reglamentuojamas pavyzdiniu pareigybių aprašymu, po įstatymo atsirastų tipinis jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymas. Savivaldybės reikalų koordinatoriui yra priskiriama šeimos informacijos funkcija.

8 str. numatyta, kad Jaunimo Reikalų Taryba rastųsi prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, tai padėtų sustiprinti jos vaidmenį. Dabar yra sudėtinga procedūra, kur tarybos sudėtį tvirtina Vyriausybė, po įstatymo tai palengvintų. Atsirado naujas straipsnis dėl informacijos teikimo, tai susiję su duomenų apsaugos dalykais. 11 str. apibrėžia jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas ir jų funkcijas, IV sk. – darbą su jaunimu, kas ir buvo tikslas šio įstatymo - teisiškai reglamentuoti darbą. 14 str. kalba apie jaunimo ugdymą. „Jaunimo neformalus ugdymas“ sąvoka kelianti daug diskusijų. 15 str. ugdymo principai ir baigiamosios nuostatos. Šiai dienai sulaukėme didžiosios dalies pastabų, trūksta Krašto apsaugos ministerijos, Ūkio ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir galima teikti Teisingumo Ministerijai. Daug klausimų ir pastabų dėl Jaunimo darbuotojo, kodėl išnyko? Reiktų suprasti, kad nenaikinam tai, kas nesukurta. Jaunimo darbuotojas buvo sukurtas grynai projektui, teisiškai jis nebuvo niekur apibrėžtas, išskyrus jaunimo centrų nuostatus. Vyriausybė, svarstydamą šį projektą, negali priimti įsipareigojimų steigti kitas pareigybes, nes tokie darbuotojai turi būti paruošti. Šiai dienai nei viena kolegija ar universitetas nepareiškė noro prisidėti prie naujo pareigybės rengimo. Ministerija nepriima naujų pareiginių įvedimo ir jų finansavimo. Kita pastaba, kuri verta diskusijų, tai jaunimo neformalus ugdymas.

Socialiniai darbuotojai, pedagogai - suteikime jiems žinių, neįvedinėkime naujų pareigybių. Visų universitetų atstovai dalyvavo ir nei vienas nepareiškė noro ruošti jaunimo darbuotojo.

Socialiniams darbuotojams, pedagogams reiktų suteikti žinių ir nereiktų įvedinėti naujų pareigybių. Šiai dienai turim sukurtą infrastruktūrą ir nereikia naujos kurti, finansuoti ir reglamentuoti. Klausimai.

M. Zakarka - keista Vyriausybės patvirtinta nacionalinė jaunimo politikos plėtros programa ten įdėta priemonė apie jų reglamentavimą, parengimą. Pvz., Lietuvoje psichologo pareigybė taip pat nėra pripažįstama pagal jokias pareigines nuostatas. Jaunimo darbuotojo pareigybės aprašą gal būtų galima sutvarkyti poįstatyminiu teisės aktu.

J. Sakalauskienė - Nestabdyti įstatymo ten, kur nereikia, o žiūrėti į pridėtinę vertę. Seimas bus ta institucija, kur bus platesnė diskusija. Nepamirškime, kad teisėkūra buvo derinama, visos institucijos tai teisėkūrai, pagal kurią patvirtinta alternatyva, pritarė. Pagal ją parengtas projektas.

JRD buvo struktūrinis projektas, jo rėmuose parengė 180 darbuotojų žmonės, kurie gavo pažymėjimus ir dirbo. Jaunimo reikalų koordinatorius - valstybės tarnautojai, jie reglamentuoti, išlaikomi. Bet kokia pareigybė įstatyme yra reglamentuota - ką daro, kaip išlaikomas. Jei įvedamas jaunimo darbuotojas, jis negali „kaboti ore“. Čia mes ir sakome, kad valstybė neturėtų priisiimti naujų pareigybių steigimo, kai tuo tarpu yra socialiniai darbuotojai, kurie gali dirbti ir vykdyti funkcijas. Jei trūksta kompetencijų, JRD organizuoja mokymus.

J. Meldžiukas - 2010 m. nacionalinės jaunimo politikos plėtros programoje jaunimo darbuotojai buvo įtraukti į projektą kaip atskira priemonė. Kaip pilotinis modelis. Trūkstant valstybės lėšų ES lėšomis buvo išbandoma kai kurie pilotiniai dalykai su tikslu vėliau juos įdiegti. Jaunimo darbuotojų pradžioje sertifikavimo ir akreditavimo sistema. Dėl universitetų pozicijos - norint žinoti universitetų poziciją, reiktų rektorių apklausos. Dėl jaunimo darbuotojų - nesutinku su galima naudoti mokamus. Mes nenorime pripažinti atskiros specialybės. Galime rengti mokymus - kam? Baigęs mokymus, kodėl nepavadinti jaunimo darbuotojas, kurie dirbs su socialiai atskirtu jaunimu. Šiuo atveju nekalbam apie papildomus etatus, nes šiuo metu yra 289 jaunimo darbuotojai, 100 per pirmus mokymus, 189 kiti vėliau. Niekur tai valstybei nesukūrė jokių papildomų finansų. Juos visus finansuoja savivaldybės. Principas paprastas - savivaldybė prisiima pastato išlaikymą ir jame dirbančių darbuotojų etatus, JRD - jaunimo centrų veiklas. Ar valstybė prisiimtų įsipareigojimus dar dėl kokių dalykų? Ar juos galima būtų išspręsti poįstatyminiais aktais? Nekuriam naujų pareigybių, greičiau tai t.t. kompetencijos ar jų moduliai, kurie nebūtinai gali suteikti universitetai. Jis gali būti pripažintas jaunimo darbuotoju baigęs tokius modulius.

J. Sakalauskienė - Nacionalinė jaunimo politikos plėtros programa iki 2019 metų. Kas padaroma 2010, tai vienas valstybės mechanizmas ir su Vyriausybe aptartas klausimas, kas atsitinka eigoje, viskas monitoringuojama. Kodėl socialiniai darbuotojai ir pedagogai negali to daryti, kurių šiai dienai turime? Jie gauna žinių. JP tiria valstybės kontrolė - tai šių metų prioritetas. Žiūrime iš esmės - kas sukurta, kokios lėšos, ką galbūt reiktų keisti ir tuomet teiks rekomendacijas. Reiktų atsakyti į klausimą - kas yra jaunimo darbuotojas? Pasakyta - darbas atvirose centruose gali būti vykdomas socialinių darbuotojų ar socialinių pedagogų, turinčių kvalifikaciją. Kas nėra niekur reglamentuota, ką mes įteisinam - kompetenciją?

M. Zakarka - sąvokos įrašymas į įstatymą, nereiškia, kad ja pradėdama rūpintis. Atviros erdvės ar centrai nėra atskiros juridiskai institucijos.

A. Ramanuskas - pasigėdau jaunimo skyrių atsiradimo įstatyme. Šitame projekte nėra? Jaunimo reikalų koordinatorius, 7 str.

J. Sakalauskienė - buvo tokia diskusija, savivaldybė gali kurti skyrių, jo nebūtina reglamentuoti, bet galima. Vilnius, Kaunas turi skyrių. Klaipėda planuoja steigti skyrių. Savivaldybei, kuriai rūpi jaunimas, jį steigia. Jei nustatysim įstatyme skyrius - atsiras klausimas dėl jo išlaikymo.

G. Janulaitytė – jaunimo koordinatoriai, darbuotojai kodėl neinvestavus į koordinatorių, kuris viską darytų?

J. Sakalauskiene – paprastas dalykas, koordinatoriai, kurie nori, susikuria nuostabūs tinklus, vyksta geras bendradarbiavimas su biržomis, savivaldybėmis. Tipinėje pareigybėje jie būtų pavaldūs administracijos direktoriui.

M. Zakarka - iš LiJOT'o pusės siūlėm formuluotę dėl finansavimo – savivaldybės jaunimo politiką įgyvendina savivaldybės institucijos ir savivaldybės reikalų jaunimo koordinatorius, kurio veikla finansuojama iš valstybės biudžeto specialiosios dotacijos savivaldybių biudžetams skiriamų lėšų arba atskiras savivaldybės struktūrinis padalinys, kuris finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų arba valstybės dotacijų. Iš verslo jokio finansavimo negali būti.

K. Rečkovas - Norėčiau paklausti dėl 8 str – atsiranda delegavimo subjektas savivaldybių asociacija. Turime 9 str reglamentuojantį savivaldybes, ar to reikia, ar ne?

M. Zakarka - VRM negali šnekėti už savivaldybes, todėl buvo noras įtraukti vieną asmenį į Tarybą, kaip Savivaldybių atstovą, kuris galėtų šnekėti jų vardu.

T. Pūtys - Švietimo įstatyme turime sąvoką „ugdymas“. Ji apėmia ir formalų, ir neformalų ugdymą. Įvedame sąvoką „neformalus ugdymas“, „neformalus švietimas“, gal reiktų išpolemizuoti, ką tai reiškia? Tam reikalinga atskira diskusija. Sąvokos „jaunimo neformalus ugdymas“ išbraukti negalime, visos ES valstybės turi šią sąvoką ir ji apibrėžia aiškiai atskirtį tarp neformalaus švietimo.

M. Zakarka – turime laiko suformuluoti pasiūlymams. Seimo komitetuose gimsta galutiniai sprendimai. Ar gali JRD persiūsti V. Maksvyčio pristatymo skaidres ir J. Sakalauskiene pristatytą įstatymą?

Pridedama prie protokolo (Priedas Nr. 3)

NUTARTA: JRT turi laiko suformuluoti pasiūlymams, orientuotiems Vyriausybei ar Seimui. JRD įpareigota persiūsti Tarybos nariams pristatytą medžiagą.

5. SVARSTYTA: JRD prie SADM veiklos plano svarstymas, galimų pasiūlymų veikloms teikimas. Veiklos planas buvo siūstas, pasiūlymų ir pastabų nebuvo gauta.

NUTARTA: JRT susipažino, pastabų, klausimų ir komentarų nebuvo.

6. SVARSTYTA: Tolesnių JRT veiksmų ir pasiūlymų svarstymas dėl SAM rengiamo alkoholio vartojimo mažinimo priemonių plano.

J. Meldžiukas - JRT buvo priėmusi pasiūlymus planui. Registas, kurie iš pasiūlymų buvo įtraukti ir kurie nėra įtraukti. Klausimas JRT, ar teikti pasiūlymus pakartotinai derinti?

Trumpai pristatomas planas alkoholio problemoms spręsti:

Grupės: Prieinamumo mažinimas - 10 priemonių.

Prevencija - 12 priemonių.

Sveikatos priežiūros didinimas – 12 priemonių.

Visuomenės informavimas ir administracinių gebėjimų stiprinimas – 15 priemonių.

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo gerinimas - 2 priemonės.

- Prioritetinės tikslinės grupės:

- Vaikai ir jaunimas,

- Vairuotojai,

- Kariai ir kariuomenė,

- Specialistai dirbantys su jaunimu, šeimomis ir kitais probleminiais žmonėmis – visuomenės sveikatos specialistai, pedagogai.

- Šeimos, socialinės rizikos asmenys.

Jaunimas matomas kaip tikslinė grupė ir jiems skirta 10 priemonių.

JRT teikti pasiūlymai priimti beveik visi, yra trys pasiūlymai į kuriuos nebuvo atsižvelgta – atlikti išplėstinį poveikio šalies ūkiui vertinimą dėl mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais tik

specializuotose parduotuvėse užtikrinant, kad alkoholio pramonės atstovai neturėtų įtakos, atliekant vertinimą, antras – tyrimas, kuris nustatytų padėtį šalyje, nurodant šaltinius, kur asmenys įsigyja alkoholio, kuriuose rajonuose dėl alkoholio kyla daugiausiai problemų ir trečias – parengti alkoholio reklamos draudimo mokslinių įrodymų apibendrinimą ir jį pateikti LR Vyriausybei.

Bendras priemonių planas dar atrodo neišbaigtai. JRT pasiūlymas – parengti Ūkio ministro įsakymu patvirtintą ženklinių, apie žalą nėsčioms moterims (iš dalies atsižvelgta). JRT pasiūlymas platesnis, todėl neturėtume apsiriboti viena grupe. Esminės poveikio priemonės buvo teisingos, viena iš svarbesnių priemonė – sudaryti darbo grupę iš suinteresuotų asmenų ir institucijų atstovų, kuri parengs kompleksinį priemonių planą.

NUTARTA: pasiūlymus, kurie nėra įgyvendinti, pakartotinai prašome atsižvelgti ir svarstyti. Bendru sutarimu.

7. SVARSTYTA: Kiti, nenumatyti klausimai.

Siūlymas patvirtinti Jolantą Sakalauskienę JRT pirmininko pavaduotoja.

NUTARTA: bendru sutarimu Jolanta Sakalauskienė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Jaunimo skyriaus vedėja patvirtinta JRT pirmininko pavaduotoja.

SVARSTYTA: M. Zakarka - į kokią temą orientuojamės toliau? Esame pasitvirtinę 7 temas – regioninė jaunimo politika, jaunimo politikos plėtra, jaunimo sveikata, jaunimo verslumas bei užimtumas, jaunimo švietimas ir jaunimo pilietiškumo ugdymas. Kokią temą nagrinėjame kitame posėdyje?

G. Janulaitytė – Viena iš jautriausių sričių lieka NVO, jaunimas ir tam tikros jėgos iš priešiškų valstybių, kurios atakuoja silpnąsias grandis. Kiek realu pasikviesti VSD vadą? Padiskutuoti, kaip mes, JRT nariai galėtume paraginti savo kolegas ir bendraminčius būti budriems. Pilietiškumas kalbant apie valstybės grėsmes ir yra budrumo didinimas. Svarbu, kad jauni žmonės suprastų, kas yra budrumas.

B. Cehanavičius - Pritarčiau Gintarei.

J. Sakalauskienė – III pirmininkavimą kalbam apie terorizmą. Kaip JP gali prisidėti prie kovos su šiais procesais? Kita tema – jaunimo psichinė sveikata. Nyderlandų pirmininkavimas tam skiria daug dėmesio.

V. Trapinskas – Jaunimo pilietiškumas. Atlikto tyrimo duomenis pilietinės galios indeksas sumažėjo, galima apie tai padiskutuoti, pasikviečiant levą Petronytę.

T. Pūtys - Pilietinio tautinio ugdymo planas.

M. Zakarka – tema viena, bet plati – nuo pilietiškumo KAM kontekste, saugumo – VSD ir taip pat Europinė tema.

NUTARTA: Kito posėdžio temą, apsitarę su pavaduotoja J. Sakalauskiene, paskelbsime Tarybos nariams. Posėdis baigtas.

PRIDEDAMA:

1. Priedas Nr. 1 Dalyvių sąrašas (1 lapas).
2. Priedas Nr. 2 Jaunimo garantijos – rezultatai ir planai (14 lapų).
3. Priedas Nr. 3 Jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871 pakeitimo įstatymas, (8 lapai).

Posėdžio pirmininkas

Mantas Zakarka

Posėdžio sekretorė

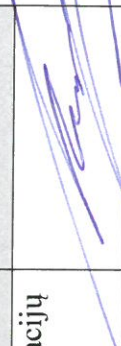

Lina Batulevičienė

JAUNIMO REIKALŲ TARYBA

POSĖDIS

2016 m. kovo 31 d.
Vilnius

Dalyvių sąrašas

NR	VARDAS, PAVARDĖ	EL. PAŠTAS	TELEFONAS	ORGANIZACIJA / PAREIGOS	PARAŠAS
1.	Mantas Zakarka	prezidentas@lijot.lt	8 627 29505	Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovas, JRT pirmininkas	
2.	Donata Gipiskienė	donata.gipiskiene@ukmin.lt	8 608 17747	Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Pramonės ir prekybos departamento Smulkiojo ir vidutinio verslo politikos skyriaus patarėja	
3.	Gintarė Janulaitytė	gintare.janulaityte@kam.lt	8 5 2 735 506	Krašto apsaugos ministro patarėja	
4.	Milda Kuraitė	mildakuraite@gmail.com	8 692 13631	Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovė	
5.	Aistė Mikalauskaitė	aiste.mikalauskaite@gmail.com	8 675 52021	Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovė	
6.	Justas Pankauskas	justas.pankauskas@lrv.lt	8 658 42711	Ministro Pirmininko patarėjas	
7.	Aistis Ramanauskas	aistis.ramanauskas@gmail.com	8615 19240	Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovas	
8.	Konstantinas Rečkovas	konstantinas.reckovas@gmail.com	8 682 45718	Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovas	
9.	Paulius Skardžius	paulius.skardzius@vrm.lt	8 5 2 717 066	Vidaus reikalų ministerijos Viešojo valdymo politikos departamento direktorius	
10.	Aurelija Trimonytė	trimonyte@gmail.com	8 675 67817	Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovė	

NR	VARDAS, PAVARDĖ	EL. PAŠTAS	TELEFONAS	ORGANIZACIJA / PAREIGOS	PARAŠAS
11.	Algimantas Šimaitis	algimantas.simaitis@smm.lt	8 682 54220	LR švietimo ir mokslo ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento Neformalaus švietimo skyriaus vyriausiasis specialistas, atliekantis vedėjo funkcijas	
12.	Benas Cechanavičius	bcechanavicius@gmail.com	8 656 81933	Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atstovas	
13.	Dalia Vencevičienė	dalia.venceviciene@icloud.com	8 645 06350	Kultūros ministro patarėja	
14.	Jolanta Sakalauskienė	jolanta.sakalauskiene@socmin.lt	8 706 68245	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Jaunimo skyriaus vedėja	
15.	Vydūnas Trapinskas	vydunas.trapinskas@jrd.lt	8 662 44292	Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius	
16.	Valdas Maksvytis	valdas.maksvytis@socmin.lt	8 706 64277	Jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorius Lietuvoje, Darbo departamento Darbo rinkos skyriaus vyr. specialistas	
17.	Juras Veldickaitis	juras.veldickaitis@jrd.lt	864790003	JRD dir. parochos kops	
18.	Jonas Pūstys	jonas.pustys@smm.lt	8686 13754	JRD SMM neformalus švietimo skyr. vedėjas	
19.					
20.					

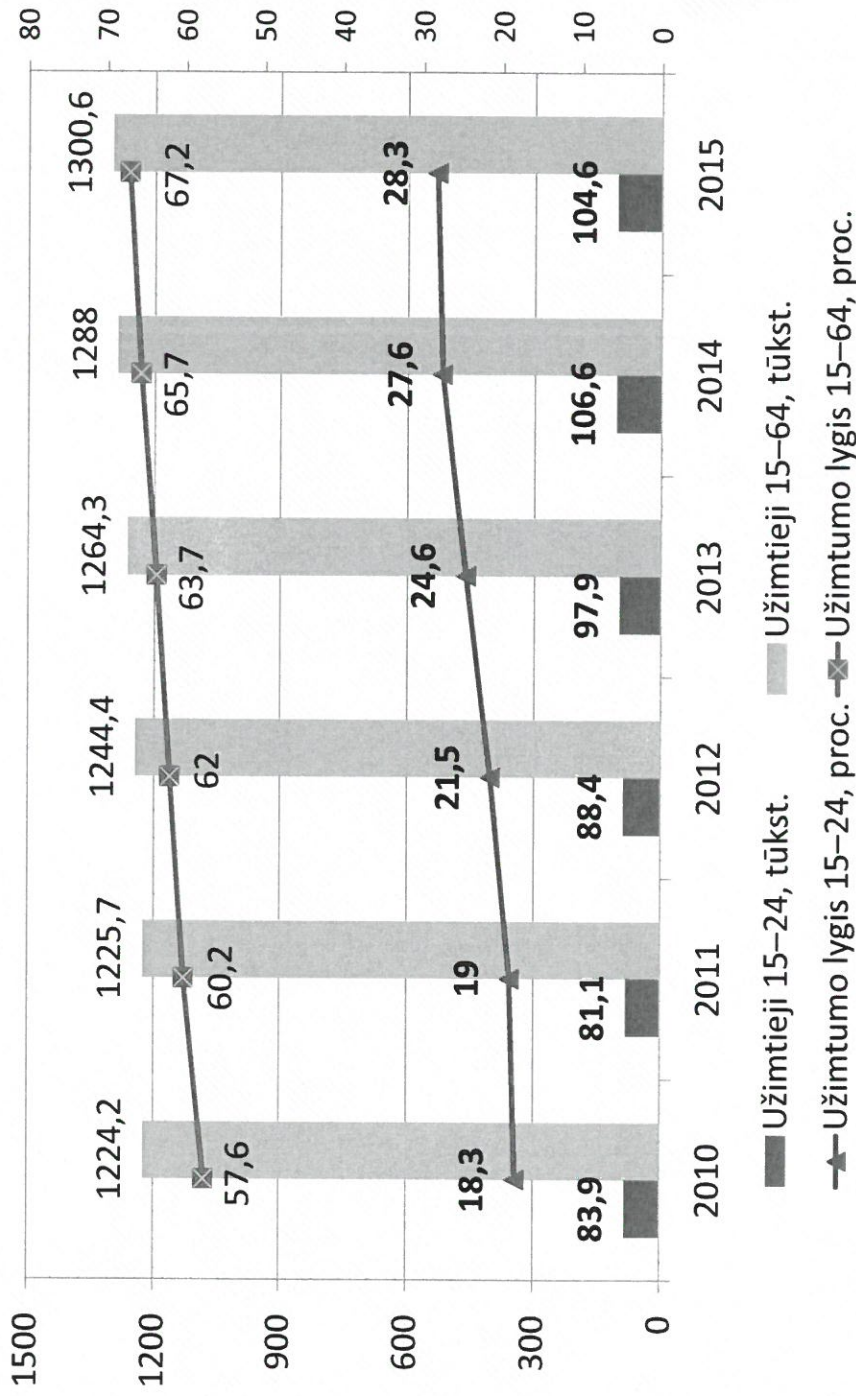
Jaunimo garantijos Lietuvoje: rezultatai ir planai

Valdas Maksvytis
Jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorius Lietuvoje

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Darbo departamento Darbo rinkos skyriaus vyr. specialistas
A.Vivulskio g. 13, Vilnius
tel.: 8 706 64277
el. p. valdas.maksvytis@socmin.lt

Užimtumo tendencijos

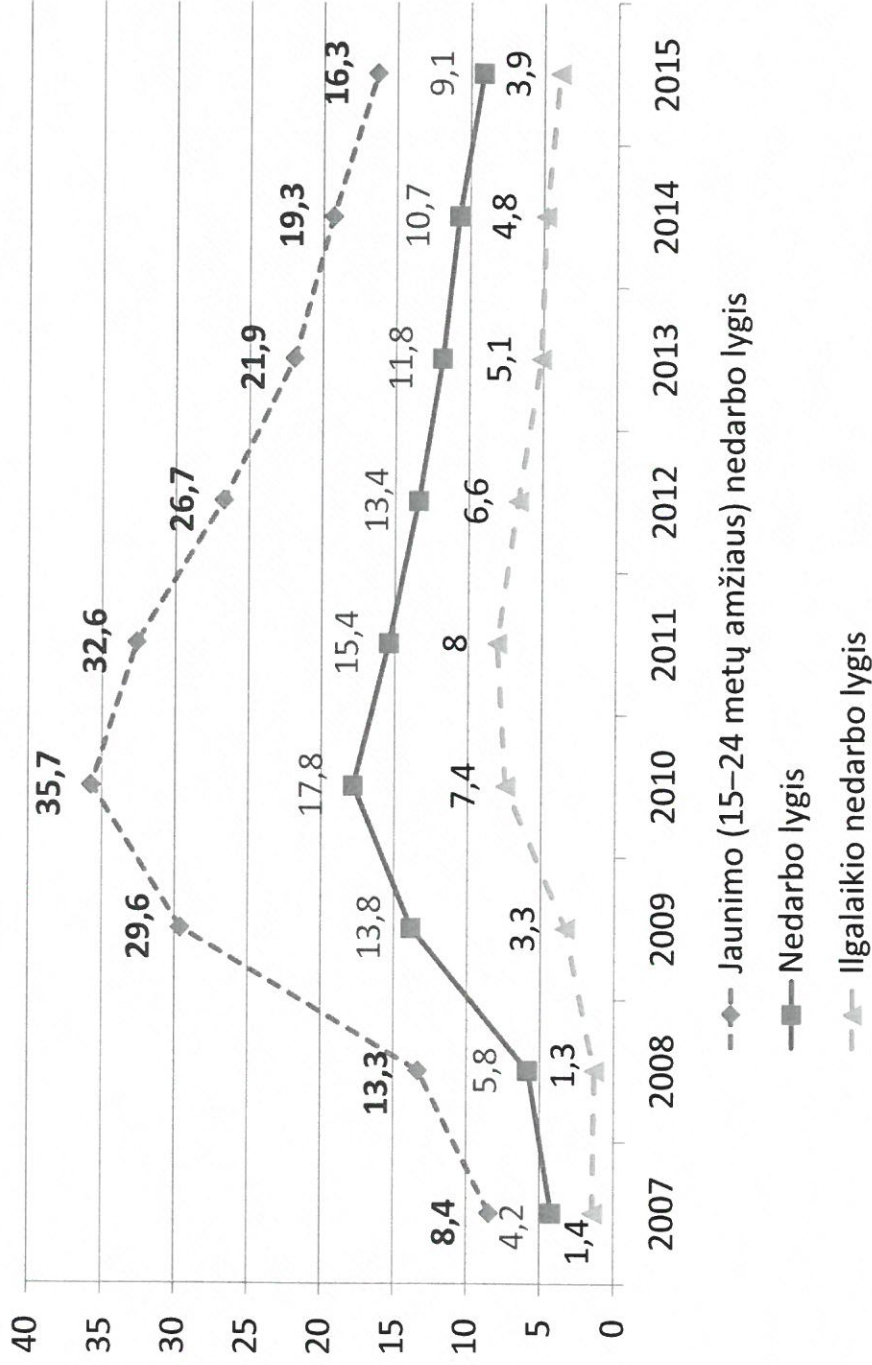
- Bendras užimto lygis 2015 m. didėjo 1,5 proc. punkto, jaunimo – 0,7 proc. punkto.
- LT bendras užimtumo lygis 2014 m. buvo 0,8 proc. punkto didesnis nei ES vidurkis, jaunimo – 4,9 proc. punkto mažesnis.
- 2015 m. 19 tūkst. jaunuolių buvo nesimokantys ir ekonomiškai neaktyvūs.

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

Nedarbo lygio Lietuvoje kaita

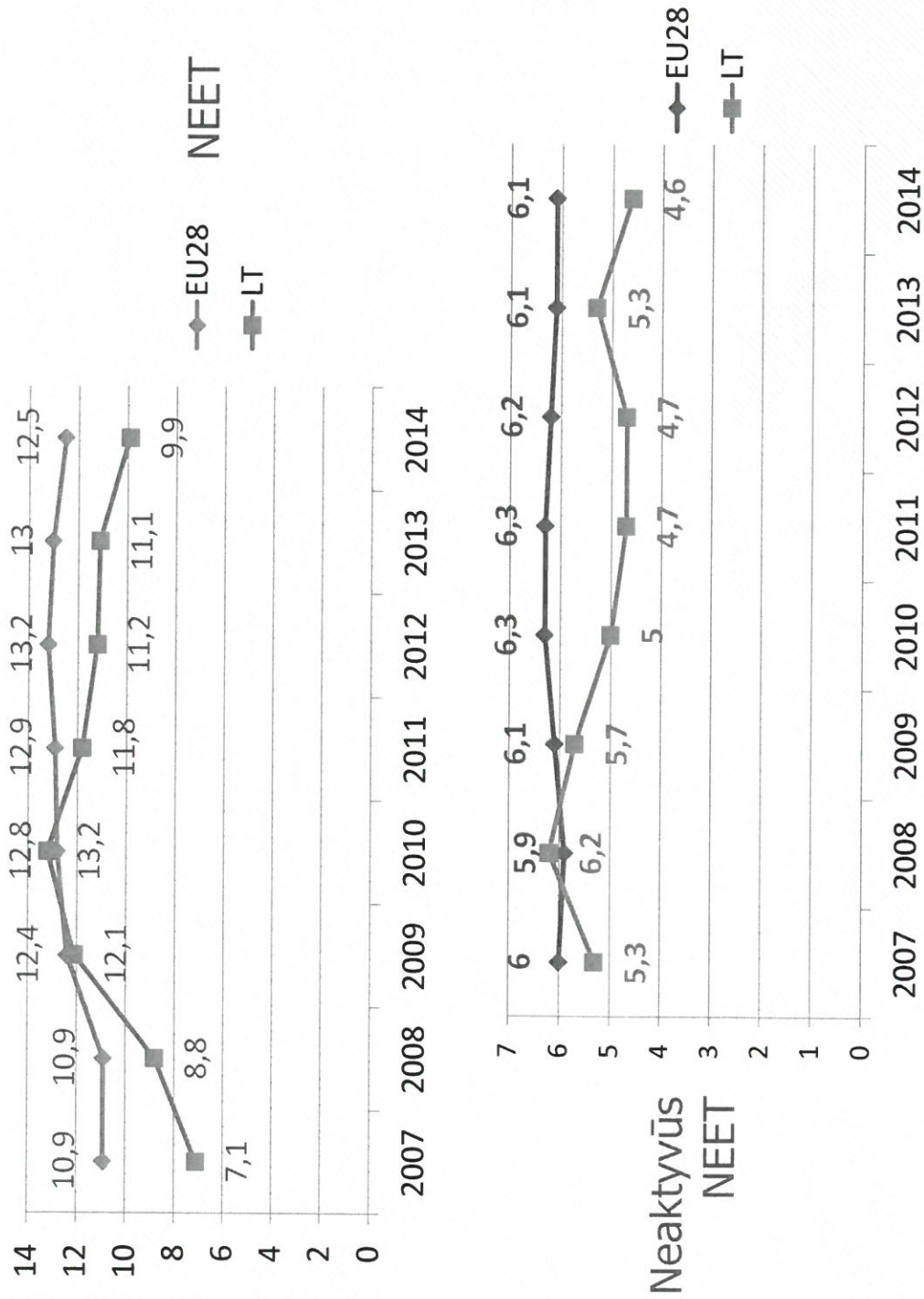
- Bendras nedarbo lygis 2015 m. mažėjo 1,6 proc. punkto, jaunimo – 3 proc. punkto.
- LT bendras nedarbo lygis 2015 m. buvo 0,3 proc. punkto mažesnis nei ES vidurkis, jaunimo – 4,1 proc. punkto mažesnis.
- **Išliekantys iššūkiai – jaunimo ir ilgalaikio nedarbo mažinimas.**

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

Nedirbančių, nesimokančių (NEET) asmenų iki 25 metų situacija

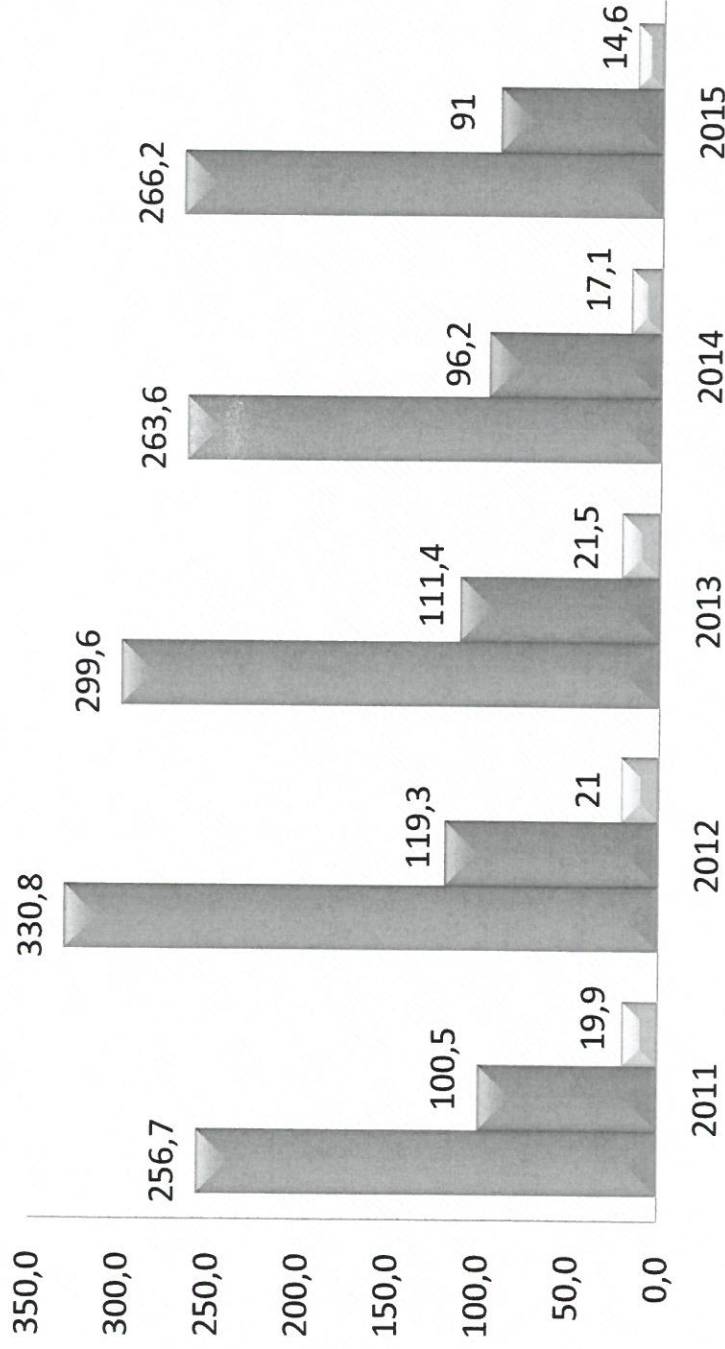
Neaktyvūs
NEET

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

Registruota jaunų bedarbių iki 29 m.

■ Bedarbių (tūkst.) ■ Jaunimo 16-29 m. (tūkst.) ■ Absolventų (tūkst.)

- Nuo 2012 m. mažėja besiregistruojančio jaunimo – vidutiniškai po 8,5 proc. kasmet.
- 2015 m. jaunimas sudarė 34,2 proc. visų bedarbių, prieš metus – 36,5 proc.
- 2015 m. absolventai sudarė 16 proc. visų bedarbių, prieš metus – 17,8 proc.
- 2015 m. apie 31 proc. arba 14,1 tūkst. jaunų bedarbių buvo pakartotinai registruoti darbo biržoje per vienerių metų laikotarpį (SVARBU: tai rodo, kad jaunuoliai darbo rinkoje įsitvirtina sunkiau)

Lietuvos darbo biržos duomenys

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

Jauno bedarbio portretas

2016 m. kovo 1 d.
(skliaustuose – 2015 m. kovo 1 d.)

29,9 (32,5) tūkst.
JAUNI BEDARBIAI
16-29 metų amžiaus
17,9 (18,7) %
DALIS VISŲ BEDARBIŲ

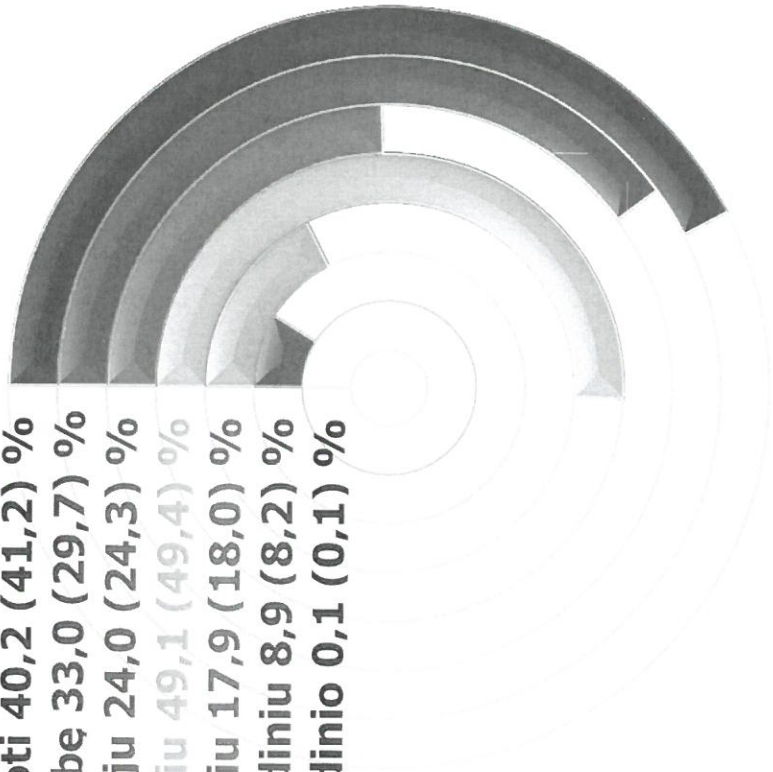
45,5 (45,6) %
MERGINOS

54,5 (54,4) %
VAIKINAI

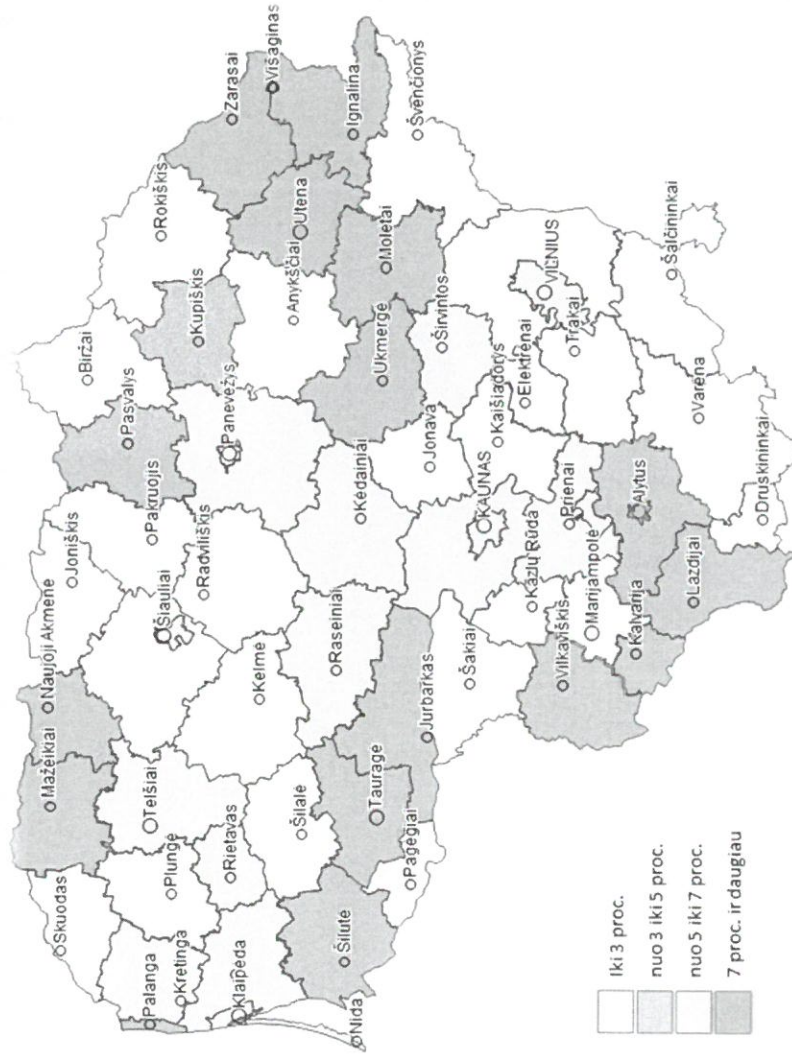
16,0 (11,8) %
ILGALAIKĖS BEDARBĖS

12,3 (8,1) %
ILGALAIKIAI BEDARBIAI

Nekvalifikuoti 40,2 (41,2) %
Nedirbė 33,0 (29,7) %
Su aukštuoju 24,0 (24,3) %
Su viduriniu 49,1 (49,4) %
Su pagrindiniu 17,9 (18,0) %
Su pradinio 8,9 (8,2) %
Neturi pradinio 0,1 (0,1) %

Teritoriniai netolygumai

Bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų – 5,3
 Bedarbių skaičius, tūkst. – 28,5

LIETUVOS DARBO BIRŽA

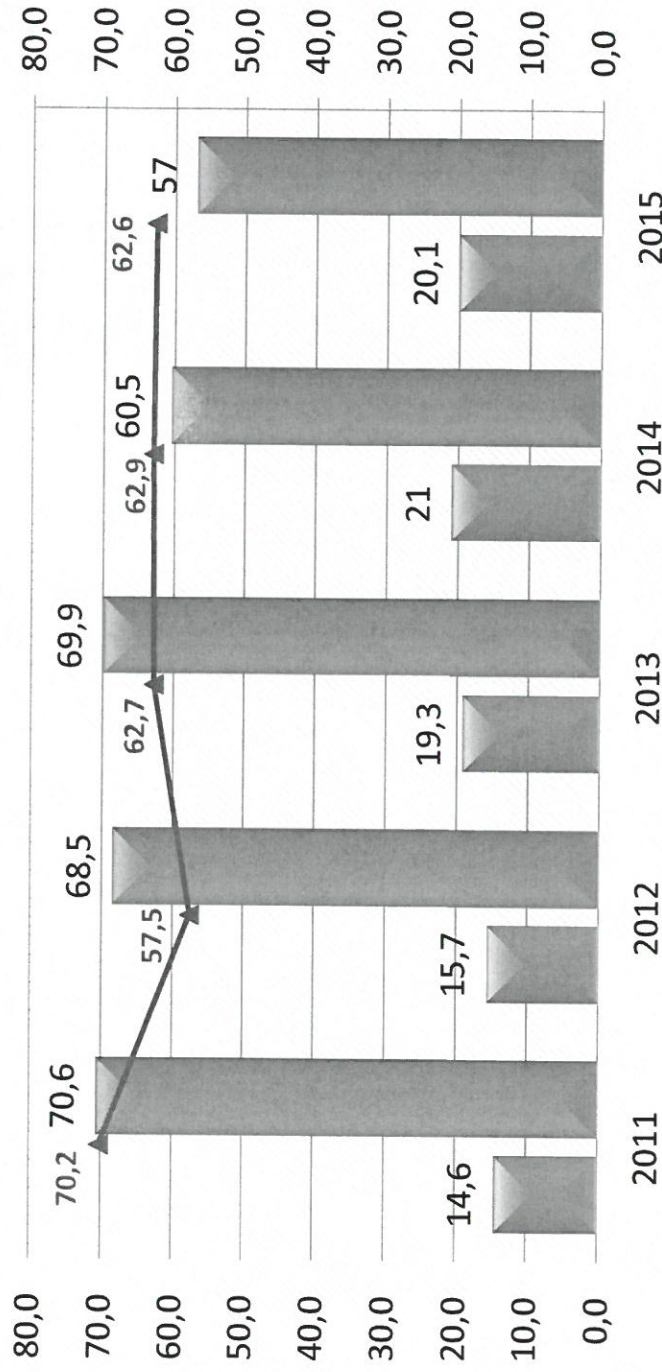
- 2016 m. pradžioje registruoto jaunimo iki 29 m. nedarbas 7 proc. ribą viršijo 18 savivaldybių, kai 2015 m. pradžioje – 22 savivaldybėse.
- Didžiausio nedarbo teritorijos: Kalvarija – 9,6 proc., Akmenė ir Lazdijai – po 9,2 proc., Jurbarkas – 8,6 proc., Šilutė, Utena ir Zarasai – po 8,4 proc.
- Mažiausio nedarbo teritorijos: Elektrėnai – 2,4 proc., Kaišiadorys – 2,5 proc., Trakai – 2,8 proc., Kauno r. – 3,6 proc., Rietavas – 3,9 proc., Širvintos ir Kretinga – 4 proc.

SUŽINOK, KAD GALI!

Jaunų bedarbių iki 29 m. įdarbinimas ir dalyvavimas priemonėse

■ Nusiųsta jaunimo 16-29 m. į aktyvios darbo rinkos politikos priemonės (tūkst.)

■ Įdarbinta jaunimo 16-29 m. (tūkst.)

▲ Įdarbinto jaunimo 16-29 m. dalis nuo viso registruoto jaunimo 16-29 m. (proc.)

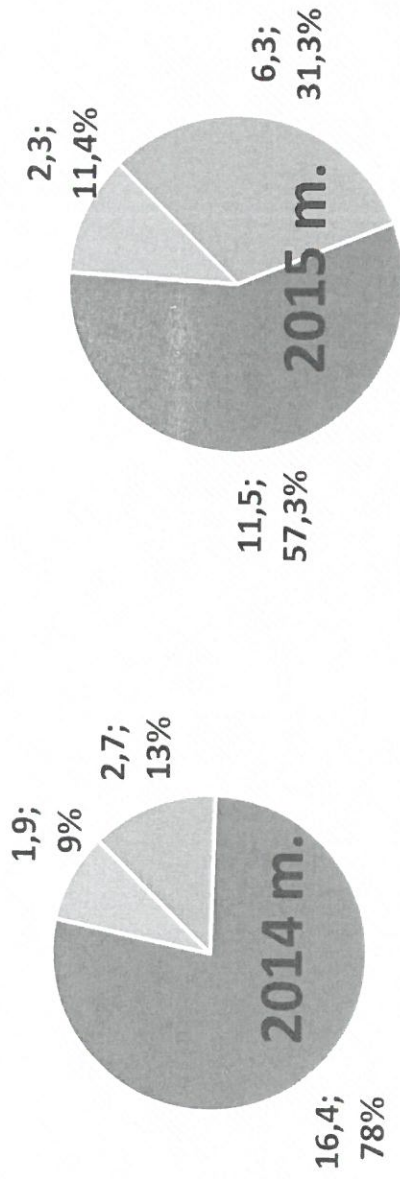
- 2015 m. (kaip ir 2014 m.) 84,7 proc. jaunų bedarbių suteiktas užimtumas: 62,6 proc. jaunimo įdarbinta, 22,1 proc. dalyvavo priemonėse.
- **Jaunimo garantijų pasiūlymą** (įdarbinimas ir dalyvavimas priemonėse) **per 4 mėnesius** 2015 m. gavo 60,9 proc. 16–29 m. bedarbių (2014 m. – 57,5 proc.) ir 68,1 proc. 16–24 m. bedarbių (2014 m. – 60,8 proc.).

SUŽINOK, KAD GALI!

Jaunimo (16–29 m.) dalyvavimo ADRPP struktūra

- Profesinis mokymas
- Remiamas įdarbinimas
- Parama darbo vietoms steigti

- Priemonių jaunimui efektyvumas 2015 m.

Integravimas į darbo rinką (proc.):

	Per 6 mėn.	Po 6 mėn.
• Profesinis mokymas	92,1	x
• Įdarbinimas subsidijuojant	87,8	53,9
• Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas	90,7	60,4
• Darbo rotacija	83,3	56,6

- Atsižvelgiant į rinkos poreikį ir jaunų bedarbių struktūrą, didinamas siuntimas į profesinį mokymą, taip pat numatoma priemonės taikyti kompleksiskai.
- Nuo 2014 m. rugsėjo jauni bedarbiai gali gauti paramą įsteigti darbo vietą sau. 2015 m. tokių darbo vietų įsteigta 123, vidutinė vienos darbo vietos kaina – 11,4 tūkst. Eur. Veiklų ir profesijų spektras labai platus – nuo inžinierio, vet. gydytojo, dizainerio, iki batsiuvio, valytojo.

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

NEET įtrauktis atviruosiuose jaunimo centruose ir erdvėse

	2014		2015	
Bendras dalyvių skaičius	12 250		20 554	
Iš jų neaktyvūs NEET	818	6,7 %	1 125	5,5 %
grįžo mokytis	62	7,5 %	65	5,7 %
pradėjo dirbti	143	17,5 %	167	14,8 %
užsiregistravo DB	127	15,5 %	136	12,1 %

- 2016 m. kovo mėn. duomenimis Lietuvoje veikia 31 atvirasis jaunimo centras ir 171 erdvės.
- 2015 m. 38 finansuoti AJC identifikavo 1,1 tūkst. neaktyvių NEET, iš kurių 32,6 proc. integravosi į darbo rinką / švietimo sistemą / užsiregistravo darbo biržoje.
- 2016 m. kovo mėn. duomenimis projekte „Atrask save“ dalyvavo 204 neaktyvūs NEET iš 41 sav.

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

Jaunimo darbo centrų tinklo plėtra

- 2016 m. sausio 1 d. šalyje veikė 37 jaunimo darbo centrai.
- 2015 m. JDC informavimo ir konsultavimo paslaugas suteikė 118 tūkst. jaunuolių, suorganizavo 5,8 tūkst. renginių ir užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 79,8 tūkst. dalyvių
- **2015 m. JDC apklausė 2,4 tūkst. lankytojų: 61,3 proc. paslaugas vertina labai gerai ir gerai (1,8 proc. blogai), 93,5 proc. ketina JDC lankytis ir ateityje, populiariausios paslaugos** – individualios konsultacijos, renginiai, pagalba rengiant CV, **populiariausia informacija** – apie laisvas darbo vietas, CV rengimą, profesijos pasirinkimą.
- 2016 m. planuojama užbaigti JDC tinklo plėtrą, įsteigiant 8 naujus JDC ir suformuojant 45 JDC tinklą.

SUŽINOK, KAD GALI!

STIPRYBĖS

- JUI yra tinkamai integruota į svarbius nacionalinius dokumentus (2014-2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą ir nac. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planą)
- LDB ir JRD bendradarbiauja įgyvendindami bendrą pirminės intervencijos projektą „Atrask save“
- Sukurtas projekto koordinatorių tinklas vietos lygiu
- JUI tikslinė grupė apima ne tik bedarbius, bet ir neaktyvius NEET jaunuolius
- NEET jaunuoliams numatyta teikti individualizuotas paslaugas pagal individualų planą
- Didelė paslaugų įvairovė, įskaitant naujas, anksčiau neteiktas, paslaugas
- Numatyta galimybė NEET jaunuoliams po pirminės intervencijos dalyvauti antrinės intervencijos projekte „Naujas startas“
- Kompleksinis ADRP priemonių taikymas

GALIMYBĖS

- JUI lėšų (69 mln. eurų) yra pakankamai suteikti kokybiškas paslaugas didelei daliai NEET jaunuolių, ypač atsižvelgiant į mažėjantį šios grupės dydį
- JUI iniciatyvą papildė kitos JGI priemonės, o tęstinumą po 2018 m. užtikrins tam numatytos ESF lėšos
- Dėl gerėjančios ekonominės situacijos daugelyje regionų didėja darbo jėgos paklausa, palengvinanti NEET jaunuolių integraciją į darbo rinką
- Planuojama priimti naują Jaunimo politikos pagrindų įstatymo redakciją
- Užimtumo rėmimo įstatyme planuojama įteisinti naujas užimtumo priemones, pvz., įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį, stažuotės

SILPNYBĖS

- Projekto „Atrask save“ kompleksiskumas (daug veikėjų, didelė paslaugų įvairovė ir t.t.) apsunkina informacijos sklaidą ir projekto valdymą
- Vėluojanti projekto veiklų pradžia, didele dalimi nulemta užsitęsusių viešųjų pirkimų
- Žemi kvalifikaciniai reikalavimai paslaugų teikėjams bei mažiausios kainos kriterijaus taikymas viešuosiuose pirkimuose
- Informacijos apie neaktyvius NEET jaunuolius trūkumas ir jos neprieinamumas projekto koordinatoriams, neturintiems teisės dirbti su asmens duomenimis
- Numatytas itin didelis darbo krūvis daliai koordinatorių, dirbsiančių su neaktyviais NEET jaunuoliais
- Ne visi projekto koordinatoriai turi darbo su jaunimu patirties
- Geros kokybės pasiūlymo dirbti, mokytis ar atlikti stažuotę apibrėžimas yra gana formalus ir siauras (neapima darbo vietos ir aplinkos kokybės aspektų)

GRĖSMĖS

- Dėl gerėjančios ekonominės situacijos ir didelės jaunimo migracijos mažėja potencialių projekto dalyvių skaičius, tai taip pat gali mažinti politinį dėmesį NEET jaunimo problemai
- Vietos institucijų nepakankamas suinteresuotumas bendradarbiauti su JUI veiklas vykdančiais koordinatoriais
- NEET jaunuolių motyvacijos dalyvauti JUI veiklose trūkumas
- Laisvų darbo vietų trūkumas kai kuriuose šalies regionuose

Jaunimo garantijos: prioritetai 2016 m.

- Kokybiškas ir savalaikis Jaunimo užimtumo iniciatyvos lėšomis finansuojamų projektų „Atrask save“ ir „Naujas startas“ įgyvendinimas;
- Jaunų žmonių ir visuomenės informuotumo apie Jaunimo garantijas didinimas (interneto svetainė, tikslinis EK projektas kartu su 11 soc. partnerių);
- Neaktyvių NEET jaunuolių identifikavimo sistemos sukūrimas;
- Jaunimo garantijų stebėsenos sistemos sukūrimas;
- Teisinio reglamentavimo tobulinimas (JGI įgyvendinimo plano ir tvarkos aprašo atnaujinimas, Užimtumo, Jaunimo politikos pagrindų įstatymai).

► **LR Vyriausybės 2016 metų veiklos prioritetuose** numatyta identifikuoti 3,5 tūkst. darbo biržoje neregistruotų nedirbančių, nesimokančių ir mokymuose nedalyvaujančių jaunuolių ir suteikti jiems aktyvumo skatinimo ir motyvavimo paslaugas Jaunimo garantijų iniciatyvos projekte „Atrask save“.

► **Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstituciniame veiklos plane** numatytas Jaunimo užimtumo iniciatyvos lėšomis finansuojamų projektų dalyvių skaičius 2016 m. – 14 tūkst.

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

Kitos priemonės, aktualios jaunimui

- ▶ „Verslumo skatinimas 2014–2020“ – 24,5 mln. Eur – nuo 2016 m. vid.
- Paskolų teikimas pradedantiesiems verslą, derinant su konsultavimu verslo plano parengimo ir įgyvendinimo klausimais.
- Galės kreiptis labai mažos įmonės, mažos įmonės ir fiziniai asmenys, kurie:
 - ketina pradėti verslą ir (arba) veikia iki 1 metų;
 - pageidauja paskolos iki 25 tūkst. eurų;
 - atitinka valstybės pagalbos teikimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas.
- Paskolas teiks pagal LR viešųjų pirkimų įstatymą atrinktas priemonės valdytojas.
- ▶ „Subsidijos verslo pradžiai“ – 16 mln. Eur – nuo 2016 m. IV ketv.
- Dalinis darbuotojų darbo užmokesčio išlaidų ir paskolos palūkanų kompensavimas verslo subjektams, gavusiems paskolą pagal Verslumo skatinimo priemonę.
- Įgyvendinančioji institucija – „Investicijų ir verslo garantijos“, UAB.
- ▶ „Parama darbai“ – 40,54 mln. Eur – nuo 2016 m. II ketv.
- Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidų dalies kompensacija darbdaviams,
 - pirmą kartą įsidarbinusiems asmenims nuo 18 iki 29 metų;
 - įsidarbinusiems asmenims virš 54 metų.
- Galės kreiptis privatūs ar viešieji juridiniai asmenys (išskyrus biudžetines įstaigas), juridinio asmens filialai arba atstovybės arba fiziniai asmenys, kurie verčiasi ūkine komercine veikla.
- Įgyvendinančioji institucija – „Investicijų ir verslo garantijos“, UAB.

Aktuali informacija dėl priemonių įgyvendinimo bus skelbiama internete:
www.esinvesticijos.lt; www.invega.lt

**SUŽINOK,
KAD
GALI!**

**JAUINIMO
GARANTIJOS**

**SUŽINOK,
KAD GALI!**

AČIŪ UŽ DĒMESĪ

Latvian Chamber of Commerce and Industry
LCC

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
JAUNIMO POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. IX-1871 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymo
Nr. IX-1871 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymą Nr. IX-1871 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
JAUNIMO POLITIKOS PAGRINDŲ
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymas (toliau – šis įstatymas) nustato jaunimo politikos paskirtį, jos įgyvendinimo principus, sritis, jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą.

2. Jaunimo politikos paskirtis – sudaryti sąlygas jaunam žmogui gyventi tinkamoje socialinėje aplinkoje, visapusiškai ugdytis, realizuoti save ir būti ugdomam, taip pat pasirinkti priimtinausią dalyvavimo visuomenėje formą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atvirasis darbas su jaunimu** – darbo su jaunimu forma, paremta jaunų žmonių savanorišku apsisprendimu ir užtikrinanti aktyvų jų įsitraukimą nepriklausomai nuo socialinio statuso.

2. **Atvirasis jaunimo centras** – viešasis juridinis asmuo, kuris dirba su savanoriškai

apsisprendusiais dalyvauti jaunais žmonėmis, teikia socialines, pedagogines ir psichologines paslaugas ir kurio savininkas ar dalininkas yra valstybė, savivaldybė, nevyriausybinė organizacija, bendruomeninė organizacija, religinė bendruomenė ar bendrija.

3. **Atviroji jaunimo erdvė** – patalpa ar kita erdvė kultūros, švietimo, sporto ar socialines paslaugas teikiančioje organizacijoje, skirta darbui su jaunimu, dirbamam nesteigiant atskiro organizacijos padalinio.

4. **Darbas su jaunimu** – jaunų žmonių ugdymo veikla, vykdoma atsižvelgiant į jų poreikius, siekiant sudaryti sąlygas jauniems žmonėms įsitraukti į veiklas ir skatinti juos sąmoningai ir atsakingai kurti asmeninį bei profesinį gyvenimą, tapti aktyviais visuomenės nariais.

5. **Jaunas žmogus** – asmuo nuo 14 iki 29 metų.

6. **Jaunimo iniciatyva** – savanoriška ir savarankiška jaunimo veikla, skirta jaunimo ir visuomenės poreikiams tenkinti.

7. **Jaunimo organizacija** – įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įregistruota asociacija:

1) kurioje ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės ir (ar)

2) į kurią įeina ne mažiau kaip 2/3 asociacijų, kurių kiekvienos ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės.

8. **Jaunimo politika** – kryptinga veikla, kuria sprendžiamos jaunimo problemos ir siekiama sudaryti palankias sąlygas formuotis jauno žmogaus asmenybei bei jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą, taip pat veikla, kuria siekiama visuomenės ir atskirų jos grupių supratimo bei tolerancijos jauniems žmonėms.

9. **Lietuvos jaunimo organizacijų taryba** – jaunimo organizacija, kurios pagrindinis tikslas – vienyti Lietuvos jaunimo organizacijas ir joms atstovauti.

10. **Neformali jaunimo grupė** – neįregistruota visuomeninė grupė, kurios ne mažiau kaip 2/3 narių sudaro jauni žmonės.

11. **Regioninė jaunimo organizacijų taryba** – jaunimo organizacija, kurios pagrindinis tikslas – vienyti savivaldybėse veikiančias jaunimo organizacijas ir joms atstovauti.

12. **Su jaunimu dirbanti organizacija** – viešasis juridinis asmuo, kurio vienas iš veiklos tikslų – į jaunimą orientuota ir jo poreikius tenkinanti veikla.

13. **Užsienio lietuvių jaunimo organizacija** – buveinės vietos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka registruota lietuvių jaunimo organizacija, kurios ne mažiau kaip 2/3 narių sudaro lietuvių kilmės jauni žmonės.

3 straipsnis. Jaunimo politikos įgyvendinimo principai

Pagrindiniai jaunimo politikos įgyvendinimo principai yra šie:

- 1) lygybės – valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos bei jaunimo organizacijos svarstant su jaunimu susijusius klausimus yra atstovaujamos po lygiai;
- 2) subsidiarumo – sprendimai, susiję su jaunimu, turi būti priimami tuo lygmeniu, kuriame jie yra efektyviausi;
- 3) dalyvavimo – su jaunimu susiję klausimai sprendžiami jaunimui dalyvaujant ir derinant su jaunimu ar jaunimo organizacijų atstovais;
- 4) informavimo – valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir jaunimo organizacijos informuoja jaunimą jam aktualiais klausimais lengvai suvokiama ir prieinama forma;
- 5) savarankiškumo – jaunimas pats renkasi veiklos sritį, formuoja jos tikslus, įgyvendinimo būdus, aktyviai joje dalyvauja ir atsako už tikslų įvykdymą;
- 6) savanoriškumo – jaunimas dalyvauja pasirinktoje veiklos srityje savo noru ir niekieno neverčiamas;
- 7) bendradarbiavimo – įgyvendinant jaunimo politiką, valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos, kiti juridiniai, fiziniai asmenys ir jaunimo organizacijos bendrauja ir bendradarbiauja tarpusavyje.

4 straipsnis. Jaunimo politikos sritys

Jaunimo politika formuojama ir įgyvendinama Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytais sąlygomis šiose srityse:

- 1) būsto ir aplinkos kūrimo;
- 2) darbo su jaunimu;
- 3) formaliojo ir neformaliojo švietimo bei mokslo;
- 4) pilietiškumo;
- 5) kultūros;
- 6) laisvalaikio užimtumo ir poilsio;
- 7) priklausomybes sukeliančių rizikos veiksnių prevencijos;
- 8) nusikalstamumo prevencijos;
- 9) socialinės aprėpties;
- 10) sveikatos ir sporto;
- 11) užimtumo ir verslumo;
- 12) kitose įstatymų nustatytose srityse.

II SKYRIUS

JAUNIMO POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

5 straipsnis. Jaunimo politiką formuojančios institucijos

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato jaunimo politikos plėtros kryptis.
2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) formuoja jaunimo politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą.
3. Kitos ministerijos pagal kompetenciją prisideda formuojant jaunimo politiką, organizuojant, koordinuojant ir kontroliuojant jos įgyvendinimą.

6 straipsnis. Jaunimo politiką įgyvendinančios institucijos ir įstaigos

1. Jaunimo politiką įgyvendinančios institucijos ir įstaigos yra:
 - 1) Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Jaunimo reikalų departamentas);
 - 2) Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinių paslaugų priežiūros departamentas);
 - 3) kitos institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos.
2. Jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų ir įstaigų kompetencija:
 - 1) Jaunimo reikalų departamentas įgyvendina ir (ar) administruoja valstybės, tarptautines ir Europos Sąjungos programas ir priemones jaunimo politikos srityje, renka, kaupia, sistemina ir analizuoja duomenis apie jaunus žmones Lietuvoje, jaunimo veiklą ir jaunimo politiką bei atlieka šių duomenų analizę, konsultuoja ir teikia metodinę pagalbą savivaldybių jaunimo reikalų koordinatoriams su jaunimo politikos įgyvendinimu susijusiais klausimais, bendradarbiauja su valstybės ir savivaldybių institucijomis bei įstaigomis, vykdo kitą, su jaunimo politikos įgyvendinimu susijusią veiklą jam pavestose srityse;
 - 2) Socialinių paslaugų priežiūros departamentas pagal kompetenciją administruoja jaunimo politikos srities projektus, finansuojamus iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų;
 - 3) kitos institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos pagal kompetenciją įgyvendina jaunimo politiką nustatytoje srityse.

7 straipsnis. Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius

1. Savivaldybės jaunimo politiką įgyvendina savivaldybės institucijos ir savivaldybės

jaunimo reikalų koordinatorius, kurio veikla finansuojama iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams skiriamų lėšų.

2. Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius yra valstybės tarnautojas, dirbantis savivaldybės administracijoje. Jo pareigybės aprašymas tvirtinamas vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintu Tipiniu savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymu.

3. Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius, įgyvendindamas jam pavestas užduotis, tvarko iš Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (toliau – SPIS) gaunamus duomenis apie jaunos žmones.

8 straipsnis. Jaunimo reikalų taryba

1. Prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir jaunimo organizacijų atstovų lygiateisės partnerystės pagrindu sudaroma visuomeniniais pagrindais veikianti patariamoji institucija – Jaunimo reikalų taryba.

2. Jaunimo reikalų tarybos sudėtį ir jos nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Savivaldybių institucijų, įstaigų atstovus į Jaunimo reikalų tarybą deleguoja Lietuvos savivaldybių asociacija, kitus valstybės institucijų ir įstaigų atstovus deleguoja ministerijos. Jaunimo organizacijų atstovus į Jaunimo reikalų tarybą deleguoja Lietuvos jaunimo organizacijų taryba.

3. Jaunimo reikalų taryba svarsto su jaunimo politika, užsienio lietuvių jaunimo organizacijų veikla susijusius klausimus ir pagal kompetenciją teikia išvadas ir pasiūlymus dėl jaunimo politikos formavimo ir (ar) įgyvendinimo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, formuojančioms ir (ar) įgyvendinančioms jaunimo politiką.

9 straipsnis. Savivaldybės jaunimo reikalų taryba

1. Savivaldybės jaunimo reikalų taryba sudaroma savivaldybės tarybos sprendimu iš savivaldybės institucijų, įstaigų ir kitų organizacijų bei jaunimo atstovų, vadovaujantis lygybės principu.

2. Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatus tvirtina savivaldybės taryba.

3. Jaunimo organizacijų atstovus į savivaldybės jaunimo reikalų tarybą deleguoja regioninė jaunimo organizacijų taryba. Nesant regioninės jaunimo organizacijų tarybos ar jai nedelegavus atstovų, jaunimo atstovai išrenkami jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų, neformalių jaunimo grupių, mokyklų savivaldų atstovų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, bendru sutarimu.

4. Savivaldybės jaunimo reikalų taryba nagrinėja savivaldybės jaunimo politikos klausimus ir pagal kompetenciją teikia pasiūlymus savivaldybės institucijoms bei įstaigoms dėl jaunimo politikos įgyvendinimo.

10 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo stebėsenos tikslais tvarko asmens (įskaitant ypatingus) duomenis apie jaunus žmones. Šiems tikslams pasiekti reikalingi asmens duomenys tvarkomi SPIS.

2. Duomenis (įskaitant ypatingus) apie jaunus žmones ir informaciją, reikalingus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos funkcijoms atlikti, juridiniai ir fiziniai asmenys, valstybės ir savivaldybių įmonės, institucijos, įstaigos, organizacijos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prašymu privalo pateikti nemokamai.

III SKYRIUS

JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIOS ORGANIZACIJOS

11 straipsnis. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų funkcijos

1. Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos:

- 1) tenkina bendrus jaunimo ar atskirų jaunimo grupių poreikius ir atstovauja jų interesus;
- 2) ugdo jaunų žmonių pilietiškumą ir pagarbą šeimai;
- 3) vykdo jaunų žmonių ugdymą;
- 4) organizuoja jaunų žmonių užimtumą, sportą, turizmą, kultūrinę, savanorišką bei profesinę veiklą;
- 5) skatina jaunų žmonių tarptautinį bendradarbiavimą;
- 6) vykdo darbą su jaunimu;
- 7) ugdo bei skatina jaunimo verslumą;
- 8) užsiima kita veikla, kuri neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims, įstatymams ir kitiems teisės aktams.

12 straipsnis. Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos ir regioninių jaunimo organizacijų tarybų funkcijos

1. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba ir regioninės jaunimo organizacijų tarybos:

- 1) koordinuoja jaunimo organizacijų vienijimąsi bendradarbiavimo, keitimosi informacija, organizacijų galimybių stiprinimo, pozityvaus požiūrio į visuomeninę veiklą

formavimo srityse, siekdamos skatinti pozityvias jaunimo iniciatyvas;

2) skatina jaunimo savitarpio supratimą ir bendradarbiavimą, visuomenei ir valstybei naudingą jaunimo veiklą;

3) inicijuoja bei skatina aktyvų jaunimo dalyvavimą visuomeniniame ir pilietiniame gyvenime;

4) atstovauja jaunimo interesams valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, su kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis;

5) skatina jaunimo organizacijų plėtrą regionuose.

IV SKYRIUS

DARBAS SU JAUNIMU

13 straipsnis. Darbo su jaunimu vykdymas

1. Darbas su jaunimu vykdomas atsižvelgiant į jaunimo poreikius, siekiant užtikrinti tiek jaunimo organizacijoms priklausančio, tiek ir joms nepriklausančio jaunimo ugdymą.

2. Atvirasis darbas su jaunimu atviruosiuose jaunimo centruose ir atvirosiose jaunimo erdvėse vykdomas vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Jaunimo ugdymas

1. Jaunimo ugdymo paskirtis – ugdyti sąmoningą asmenybę, sugebančią atsakingai ir kūrybingai spręsti savo problemas ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, taip pat plėtoti jauno žmogaus kompetencijas. Užsienio lietuvių jaunimo ugdymo paskirtis yra ir ryšio su Lietuva stiprinimas.

2. Jaunimo ugdymą vykdo jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, kiti fiziniai ar juridiniai asmenys, remdamiesi ugdymo principais.

15 straipsnis. Jaunimo ugdymo ir darbo su jaunimu principai

Jaunimo ugdymas ir darbas su jaunimu vykdomi vadovaujantis jaunimo ugdymo ir atviro darbo su jaunimu principais:

1) saugios aplinkos – jauniems žmonėms turi būti užtikrintas tiek fizinis, tiek ir emocinis saugumas mokytis, veikti, realizuoti idėjas;

2) aktyvaus dalyvavimo – ugdymo procese jauni žmonės dalyvauja savanoriškai ir aktyviai inicijuojant veiklas, priimant sprendimus ir prisiimant atsakomybę už jų įgyvendinimą;

3) visapusiškumo – veiklos organizuojamos ir metodai parenkami atsižvelgiant į kiekvieno jauno žmogaus poreikius;

4) mokymosi iš patirties – jaunimo ugdymas grindžiamas asmeniniu patyrimu ir jo įsivertinimu;

5) atviro ir neformalaus bendravimo – santykis tarp ugdytojo ir ugdytinio yra paremtas pasitikėjimu, lygiavertiškumu ir mokymusi vieniems iš kitų;

6) ugdymosi grupėje – mokomasi spręsti problemas, priimti bendrus sprendimus, dalytis darbais ir atsakomybėmis su kitais ugdytiniais.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. rugšėjo 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras iki įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas